

11

แผนที่สร้างชาติ: รัฐประชาชาติกับการทำแผนที่หมู่บ้านไทย ในยุคสงครามเย็น

ปณณทัต จิตตกุล

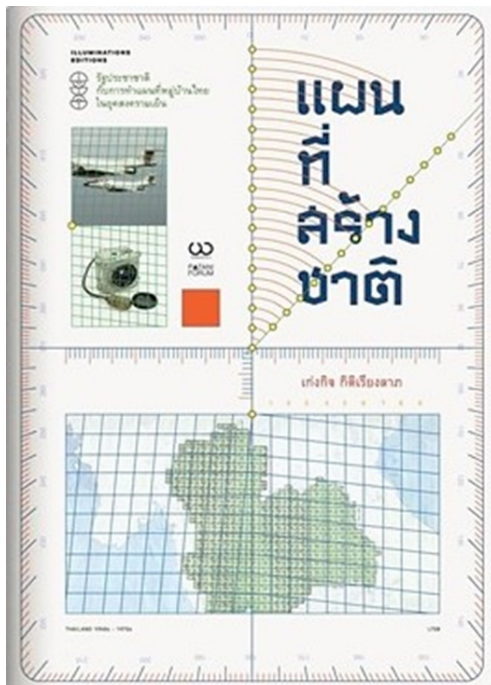
นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

M.A. Student, (History)

Department of History, Faculty of Social Sciences,

Srinakharinwirot University

แก่งกิจ กิติเรียงลาภ. (2561). แผนที่สร้างชาติ:
รัฐประชาชาติกับการทำแผนที่หมู่บ้านไทยในยุค
สงครามเย็น. กรุงเทพฯ: Illumination Editions.

บทปริทัศน์หนังสือ

ภูมิศาสตร์เป็นหนึ่งในวิชาที่ปรากฏอยู่ในฐานะ 1 ใน 5 สาระหลักของกลุ่มสาระวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่นักเรียนไทยหลายคนได้เคยผ่านการศึกษาและรับรู้ถึง เนื้อหาการเรียนที่มุ่งเน้นแต่ท่องจำชื่อประเทศ ลักษณะทางภูมิประเทศ หรือการใช้เครื่องมือ ทางด้านภูมิศาสตร์ในระดับเบื้องต้น ซึ่งเป็นการรับรู้โดยทั่วไปของนักเรียนไทยส่วนใหญ่ แม้ว่า ในปี พ.ศ.2560 จะได้มีการปรับปรุงวิชาภูมิศาสตร์ให้มีการรับรู้แบบเชิงพื้นที่ (Geo-literacy) อย่างมากขึ้น เพื่อให้ความพยายามที่จะใช้การวิเคราะห์ผ่านการรับรู้ดังกล่าว แต่กระนั้นทัศนคติ ของผู้เรียนส่วนใหญ่ยังคงมีมุมมองต่อแกนหลักของรายวิชาที่มีการเน้นท่องจำ รวมถึงตัวผู้สอน ในรายวิชาสังคมศึกษา ตามสถานศึกษาเองส่วนใหญ่ก็อาจจะมีความรู้และทัศนคตินี้ด้วยเช่นกัน จึงทำให้วิชาดังกล่าวอาจจะกลายเป็นวิชาที่ถูกมองข้ามไปในสายตาผู้เรียนหลายคน

ในแวดวงวิชาการทางภูมิศาสตร์จะไม่ได้มองว่าเป็นเพียงแค่การท่องจำเท่านั้น แต่นักภูมิศาสตร์จะพยายามมองให้เป็นในเชิงพื้นที่ (Space) ถือว่าเป็นเรื่องพื้นที่ในการตั้งต้น ของแกนหลักสาขาวิชาทางภูมิศาสตร์ โดยทางภูมิศาสตร์จะเป็นการอธิบายปรากฏการณ์ที่ เกิดขึ้นภายในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ตามทัศนะ มุมมอง และความสนใจของผู้ศึกษาเอง ทั้งนี้อาจ จะเป็นได้ทั้งด้านกายภาพอย่าง ธรณีวิทยา อุตุนิยมวิทยา ระบบนิเวศ อุทกวิทยา เป็นต้น หรือแม้กระทั่งด้านสังคมอย่าง ประชากรศาสตร์ เศรษฐกิจ การวางผังเมือง วัฒนธรรมศึกษา เป็นต้น ซึ่งสามารถนำมาผูกโยงกับความเป็นพื้นที่ได้ทั้งสิ้น ภายใต้การวิเคราะห์ทางภูมิศาสตร์นั้น จะมีการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่นิยมใช้กันในปัจจุบัน ซึ่งนิยมเรียกรวมกันว่า ภูมิสารสนเทศ (Geo-Informatics) ที่มักจะประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบหลัก อันได้แก่ ระบบกำหนด พิกัดตำแหน่งบนโลก (Global Navigation Satellite System - GNSS) ระบบการรับรู้ระยะไกล (Remote Sensing - RS) และระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (Geographic Information System - GIS) หรือเรียกโดยรวมว่า 3S ซึ่งเป็นเทคโนโลยีหลัก ที่จะใช้ในการประกอบการ วิเคราะห์เชิงพื้นที่ ผ่านสิ่งที่ปรากฏออกมาเป็นผลลัพธ์คือภาพที่ได้ถูกประมวลผลออกมาอย่าง ถูกต้องและแม่นยำ ซึ่งโดยหลักแล้วมักจะถูกนำมาทำเป็นแผนที่เพื่อประกอบการวิเคราะห์ และการตัดสินใจตามวัตถุประสงค์ของผู้ใช้งานต่อไป

อย่างไรก็ตามก่อนที่จะมีการเข้ามาของเทคโนโลยีทางแผนที่ดังกล่าวนี้ เทคโนโลยี แผนที่ยังคงมีความคาดเคลื่อนทางด้านเทคนิค และอคติของผู้จัดทำแผนที่ในการประมวลข้อมูล ต่างๆ ซึ่งต่างจากปัจจุบันที่ได้มีการใช้ระบบทางคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลแทนเพื่อลด ข้อผิดพลาดดังกล่าว ทั้งนี้เนื่องด้วยอคติของผู้จัดทำแผนที่ในการสร้างภาพแทนพื้นที่ลงบน กระดาษนี้เอง จึงทำให้แผนที่ได้กลายเป็นเครื่องมือในการแสดงอำนาจขอบเขตของตนในการ ครอบงำทางพื้นที่ เพื่อแสดงพลังทางอำนาจของความเป็นรัฐ รวมถึงความชอบธรรมที่ตนเอง

นั้นมีสิทธิบนผืนแผ่นดินดังกล่าว ภายใต้ผู้จัดทำแผนที่ในฐานะผู้ที่มีอำนาจในการกำหนดหรือปลูกสร้างพลังถึงการครอบงำความเป็นใหญ่ (Hegemony) ภายในพื้นที่

หนังสือเรื่อง “แผนที่สร้างชาติ: รัฐประชาชาติกับการทำแผนที่หมู่บ้านไทยในยุคสงครามเย็น” โดย เก่งกิจ กิติเรียงลาภ รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้เขียนขึ้นเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นของวิชารัฐศาสตร์ที่ส่งผลต่อการสร้างรัฐประชาชาติผ่านการทำแผนที่ฉบับหนึ่ง ภายใต้ผู้มีอำนาจผ่านบทบาทของสถาบันทางการทหารของรัฐบาลกับความร่วมมือระหว่างประเทศกับทางกองทัพสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้มีการวางรากฐานวิชาการภูมิศาสตร์และวิชาการแผนที่สมัยใหม่ให้แก่รัฐไทย จนได้กลายเป็นพื้นฐานของการจัดทำแผนที่ภายในประเทศไทยที่ได้มีการจัดทำและใช้มาอยู่จนถึงปัจจุบัน โดยเนื้อหาภายในเล่ม ผู้เขียนแบ่งออกเป็น 8 บท ผู้เขียนได้พยายามเรียงลำดับขั้นตอนของวิวัฒนาการของศาสตร์การทำแผนที่ด้วยช่วงเวลาเพื่อให้ผู้อ่านสามารถเรียงลำดับเรื่องราวได้โดยง่าย

บทนำ ผู้เขียนได้มีการเปิดประเด็นที่เกี่ยวกับแนวคิดทางภูมิศาสตร์ที่ถูกปรากฏและได้มีการปะทะกันระหว่างภูมิศาสตร์สมัยเก่า ที่จะมุ่งเน้นในด้านของสังคมและความเป็นมนุษย์ รวมถึงความสัมพันธ์ที่เป็นปรากฏการณ์ผ่านพื้นที่และผู้คนซึ่งเป็นสิ่งที่มองได้ว่าเป็นนามธรรมกับภูมิศาสตร์สมัยใหม่ที่พยายามสร้างความเป็นรูปธรรมผ่านการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ในการอธิบายปรากฏการณ์เชิงพื้นที่ ซึ่งการปะทะกันของสองแนวคิดดังกล่าวได้ทำให้ได้มีการตั้งคำถามโดยเหล่านักมานุษยวิทยาอย่าง Gilles Deleuze, Pierre Clastres, James C. Scott, Félix Guattari เป็นต้น ที่ได้พยายามอธิบายถึงกลไกของรัฐภายใต้การจัดสร้างกรอบของรัฐเพื่อกำหนดสังคมที่อยู่ภายใต้รัฐประชาชาติ (National-State) จากการที่มนุษย์นั้นได้เคยอยู่ในสภาวะอย่างที่ไม่มีการกำหนด หรือสภาวะไร้รัฐ ซึ่งเป็นฐานในการศึกษาเชิงภูมิรัฐศาสตร์โดยเบื้องต้น ทั้งนี้ผู้เขียนได้มีการตั้งสมมติฐานของการก่อร่างความเป็นรัฐผ่านการใช้เทคโนโลยีที่ได้เข้ามาเพื่อกำหนดขอบเขตการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม และบริบทของสงครามเย็นที่ส่งผลต่อการเกิดรูปของรัฐไทยตามอุดมคติของผู้เขียน

บทที่หนึ่ง ผู้เขียนมีการอธิบายบอกเล่าถึงบทบาทของสหรัฐอเมริกาต่อการพัฒนาเทคโนโลยีการทำแผนที่ ด้วยปัจจัยทางสภาวะสงครามที่เกิดขึ้นทั้งสงครามโลกครั้งที่สอง และสงครามเย็น ผ่านการสร้างและใช้องค์ความรู้ต่างๆ ในการผลิตเทคโนโลยีภาพถ่ายทางอากาศ (Aerial Photography) เพื่อนำมาผลิตแผนที่จากภาพถ่ายทางอากาศ ซึ่งคำศัพท์ในแวดวงวงการภูมิศาสตร์จะเรียกว่า โฟโตแกรมเมตรี (Photogrammetry) ซึ่งเป็นวิธีการที่มีความทันสมัยมากที่สุดยุคนั้น หากเทียบกับการทำแผนที่แบบตรีโกณมิติ (Triangulation) ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวถือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาองค์ความรู้ทางภูมิศาสตร์ภาคพื้นดิน (Geo-Spatial

Science) ที่ทางสหรัฐอเมริกาได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อการสำรวจและจัดทำโครงข่าย ยีออเดติก (Geodetic) ซึ่งประกอบไปด้วย ยีออเดซี (Geodesy)¹ ภูมิศาสตร์ (Geography) และ การทำแผนที่ (Cartography) ซึ่งทางสหรัฐอเมริกาได้มีการจัดทำโครงการ CORONA ขึ้น เพื่อตอบสนองต่อบทบาทในการพัฒนาองค์ความรู้ดังกล่าว ซึ่งในระยะเวลาต่อมาโครงการนี้ได้กลายเป็นรากฐานของการพัฒนาเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศอย่าง ระบบกำหนดพิกัดตำแหน่งบนโลก (Global Navigation Satellite System - GNSS) และการจัดสร้างโปรแกรมระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (Geographic Information System - GIS) มาใช้ในการประมวลผลภาพและการผลิตแผนที่ผ่านคอมพิวเตอร์ในอนาคต

อย่างไรก็ตามสาระสำคัญในบทนี้ ผู้เขียนได้พยายามแสดงถึงแนวคิดการสร้างนัยยะและวาทกรรม (Discourse) ผ่านการจัดสร้างแผนที่ในฐานะของการกำหนดกรอบมาตรฐานของผู้มีอำนาจ ซึ่งในเนื้อหาได้แสดงถึงเจ้าอาณานิคมเนเธอร์แลนด์ที่จัดสร้างความเป็นมาตรฐาน (Polyglossia) ในการจัดกลไกทางสังคมเพื่อสร้างความชัดเจนในการจัดการภายใต้กรอบที่ผู้ปกครองนั้นได้กำหนดบนลงแผนที่เหล่านั้น ดังที่ผู้เขียนได้ยกแนวคิดของ John Cloud ในการอธิบายถึงการจัดทำแผนที่ว่าเป็นการสร้างนัยยะและวาทกรรมทางการเมืองเพื่อรักษาอำนาจความชอบธรรมของตนเอง ทั้งนี้ผู้เขียนยังได้มีการอธิบายถึงนัยยะและวาทกรรมที่เกิดขึ้นจากตัวแผนที่โดยยกแนวคิดของ Brian Harley ที่ได้สรุปการใช้กลไกทางอำนาจและอิทธิพลต่างๆ ผ่านการจัดทำแผนที่ซึ่งประกอบไปด้วย บริบทแวดล้อมทางการเมือง ณ ช่วงเวลานั้น เนื้อหาสาระที่ปรากฏอยู่บนแผนที่ และการแสดงออกหรือสื่อสารออกมาเพื่อถ่ายทอดข้อมูลเหล่านั้น จึงอาจจะกล่าวได้แผนที่ได้กลายเป็นเอกสารทางราชการที่ออกโดยรัฐอย่างยากที่จะปฏิเสธได้

บทที่สอง ผู้เขียนได้มีการอธิบายถึงเทคโนโลยีทางการทหารของสหรัฐอเมริกาที่เข้ามาใช้ในการทำแผนที่ ทั้งเทคโนโลยีการบินที่ได้มีการใช้เครื่องบินสอดแนมรุ่น RF-101 หรือมีอีกชื่อหนึ่งว่า “Voodoo” มาใช้ในการทำภาพถ่ายทางอากาศ รวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีการถ่ายภาพจากที่สูงโดยใช้เทคโนโลยีการถ่ายภาพแบบการใช้กล้องสองตัวหรือมากกว่า (Multiband Photographic System) เพื่อลดปัญหาข้อผิดพลาดและความคลาดเคลื่อนจากการทำแผนที่ผ่านภาพถ่ายทางอากาศ และยังสามารถสร้างมิติภายในภาพถ่ายทางอากาศให้สามารถมองเห็นในมุมมองที่หลากหลายกว่านี้ได้ ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวที่เกิดขึ้นมานั้นจะอยู่ภายใต้การกำกับและควบคุมของหน่วยงาน U.S. Army Map Service (AMS) ซึ่งถูกจัดตั้งขึ้นมาเพื่อในการพัฒนาเทคโนโลยีในการทำแผนที่ให้ทันสมัยมากยิ่งขึ้น

¹ ยีออเดซี (Geodesy) คือ ศาสตร์ที่ว่าด้วยการศึกษาพื้นฐานของโลก

บทที่สาม ผู้เขียนได้มีการอธิบายถึงประวัติศาสตร์การเข้ามาทำแผนที่ในประเทศไทย ตั้งแต่แรกเริ่มจากนายเฮนรี อาลาบัสเตอร์ (Henry Alabaster) ที่ได้เข้ามาเผยแพร่วิทยาการการจัดทำแผนที่ภายในประเทศไทยขึ้นเป็นครั้งแรกในช่วงสมัยรัชกาลที่ 5 และได้มีการก่อตั้งกรมแผนที่ทหาร ร่วมกับโรงเรียนแผนที่ขึ้นมาในช่วงเวลาดังกล่าวด้วย อย่างไรก็ตามเทคโนโลยีการทำแผนที่นั้นได้พัฒนาอย่างก้าวกระโดดจริง ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองปี พ.ศ. 2475 ในช่วงรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม โดยระหว่างปี พ.ศ.2493-2495 รัฐบาลในสมัยนั้นได้มีโครงการอนุมัติการก่อตั้งองค์การแผนที่จากรูปถ่ายทางอากาศ ซึ่งในระยะเวลาดังกล่าวได้ถูกเปลี่ยนชื่อเป็น กรมการแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ พร้อมทั้งได้ส่งบุคลากรในกรมไปฝึกอบรมกับทาง U.S. Army Map Service (AMS) ที่กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น จึงทำให้เกิดการจัดทำแผนที่ตามมาตราส่วน 1:50000 ขึ้นเป็นครั้งแรกภายในประเทศไทย ภายใต้งานจัดทำแผนที่ชุด L708 ซึ่งภายในแผนที่ที่ได้ถูกจัดทำขึ้นนั้นได้มีการระบุตำแหน่งของหมู่บ้านเป็นครั้งแรก โดยก่อนหน้านั้นหน่วยที่เล็กที่สุดของแผนที่จะระบุหน่วยเล็กที่สุดเพียงแค่ตำบล เท่านั้น อย่างไรก็ตามความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งสองประเทศนั้นก็ดำเนินมาถึงในปี พ.ศ.2501 โดยที่แผนที่ได้ถูกจัดสร้างขึ้นในช่วงที่มีการร่วมมือกัน ซึ่งในระยะเวลาดังกล่าวได้กลายเป็นต้นแบบให้กรมแผนที่ทหารได้เข้ามาปรับปรุงในการจัดทำแผนที่ภายในประเทศไทยจวบจนถึงปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตาม ในช่วงแรกเริ่มที่ได้มีการจัดสร้างแผนที่จากภาพถ่ายทางอากาศนั้น ก็ได้มีความคลาดเคลื่อนในการสื่อความหมายที่จะระบุลงในแผนที่ซึ่งผู้เขียนจะมีการอธิบายเพิ่มเติมในบทถัดไป

บทที่สี่ ผู้เขียนได้พยายามแสดงถึงปัญหาในการสื่อสารทางความหมายในการจัดทำแผนที่ ผ่านการแปลความหมายภาษาอังกฤษของคำว่าหมู่บ้านในฐานะของคำว่า Hamlet และคำว่า Village ซึ่งสองคำนี้มีความหมายที่ใกล้เคียงกันมาก แต่ต่างกันตรงบริบทของผู้ที่ได้้นำเอาวิทยาการทางแผนที่มาเผยแพร่ในประเทศไทย ซึ่งคำว่า Hamlet มาจากชาวอังกฤษที่เข้ามาเผยแพร่วิทยาการการทำแผนที่ในประเทศไทยอย่างนายเฮนรี อาลาบัสเตอร์ (Henry Alabaster) ในขณะที่คำว่า Village มาจากกลุ่มทหารอเมริกาที่เข้ามาเผยแพร่วิทยาการดังกล่าวเช่นเดียวกัน แต่มีความแตกต่างกันในเรื่องของบริบททางเวลา กล่าวคือวิทยาการการทำแผนที่ของอังกฤษได้เข้ามาช่วงรัชกาลที่ 5 ในขณะที่วิทยาการการทำแผนที่ของสหรัฐอเมริกาได้เข้ามาช่วงรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม จึงทำให้เกิดการปะทะกันของการตีความหมายจนกลายเป็นความคลุมเครือในการอธิบายสิ่งที่ปรากฏอยู่ในแผนที่ว่าเป็นสิ่งใดจากลักษณะที่ควรจะเป็น จนทำให้สหรัฐอเมริกาได้เข้ามามีบทบาทในการจัดทำอักขรานุกรมภูมิศาสตร์ (Gazetteer) ภายในภูมิภาคแห่งนี้ขึ้นมาเป็นครั้งแรก

นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้มีการแสดงทัศนะต่อการจัดทำแผนที่ดังกล่าวว่าเป็นความพยายามที่จะสร้างความเป็นรัฐ ในฐานะของรัฐสมัยใหม่อย่างแท้จริงที่มีการกำหนดขอบเขตอาณาบริเวณอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นการหักล้างแนวคิดของ ธงชัย วินิจจะกุล ในเรื่องภูมิภาคว่าของประเทศไทย ที่ได้ริเริ่มมีการจัดทำแผนที่ในสมัยรัชกาลที่ 5 โดยผู้เขียนเล็งเห็นว่าสิ่งที่ ธงชัย ได้นำเสนอภายในของของตนเองนั้น เป็นการแสดงถึงความเป็นรัฐของสยาม ณ สมัยนั้น เพื่อในการกำหนดอาณาเขตและบริเวณอย่างคร่าวๆ แต่สิ่งที่ปรากฏลงไปนั้นยังไม่ได้มีการกล่าวถึงนัยยะของความเป็นชาติภายในแผนที่เหล่านั้น จึงทำให้ผู้เขียนมองว่าสิ่งที่ ธงชัย พยายามนำเสนอ นั้นเป็นเพียงแค่แผนที่รัฐเท่านั้น ซึ่งงานดังกล่าวของ ธงชัย วินิจจะกุล แม้ว่าจะได้มีนักวิชาการบางท่านอย่าง Jeramy Kemp หรือ Peter Vandergeest ได้พยายามยกข้อเสนอของ ธงชัย ว่าหมู่บ้านที่ได้ปรากฏในแผนที่รัฐนั้นถือว่าเป็นหน่วยหนึ่งของการปกครองในช่วงรัชกาลที่ 5 แต่ได้มีการตั้งคำถามโดยนักวิชาการด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาชื่อดังอย่าง Benedict Andersons ที่มองเห็นถึงความคลุมเครือในการนิยามของคำว่า “รัฐประชาชาติ” ณ ช่วงเวลาดังกล่าว

บทที่ห้า ผู้เขียนได้นำเสนอตัวอย่างโครงการสำรวจและจัดทำแผนที่กลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่บนภูเขา ภายใต้โครงการ Bennington-Cornell Anthropological Survey of Hill Tribes in Thailand ในปี พ.ศ.2506 เพื่อในการกำหนดหลักแหล่งในการจัดตั้งที่อยู่อาศัยของหมู่บ้านต่างๆ ในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว แต่ปัญหาที่ผู้จัดทำได้ประสบคือการเคลื่อนย้ายของหมู่บ้านตามฤดูกาลและทรัพยากรภายในพื้นที่ จึงทำให้ทางผู้จัดทำได้กำหนดตัวแปรต้นของตำแหน่งหมู่บ้านผ่านผู้นำหมู่บ้าน เป็นตัวแทนแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ และทั้งนี้ รัฐไทยได้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของกลุ่มคนดังกล่าว เพื่อไม่ให้เกิดการย้ายหลักแหล่งที่อยู่อาศัย ผ่านการสนับสนุนทางสาธารณูปโภคและเศรษฐกิจให้แก่ชุมชน

บทที่หก ผู้เขียนได้อธิบายถึงบทบาทของศูนย์วิจัยชาวเขาที่ได้เข้ามามีบทบาทในการปรับปรุงข้อจำกัดทางด้านภาษาของแผนที่ชาวเขาที่จัดทำโดยโครงการของ Bennington-Cornell พร้อมกับมีการจัดสร้างทำเนียบกลุ่มชาวเขาภายในประเทศ เพื่อให้สามารถเข้ากับบริบทของตามรูปรอบของประเทศไทยได้

และในบทสรุป ผู้เขียนได้มีการให้ข้อสังเกตเรื่องข้อจำกัดทางเทคโนโลยีในการจัดทำแผนที่ของประเทศไทย และอำนาจในการกำหนดของเขตพื้นที่เพื่อสร้างรัฐสมัยใหม่ผ่านเทคโนโลยีดังกล่าว

หนังสือเล่มนี้ได้พยายามสะท้อนความสำคัญของแผนที่ รวมถึงศาสตร์ในการทำแผนที่ไว้โดยสังเขปเป็นอย่างดี ทำให้ผู้อ่านได้มองเห็นถึงความสำคัญของวิชาภูมิศาสตร์ต่อความพยายาม

ในการสร้างความเป็นรัฐชาติผ่านการกำหนดขอบเขตภายใต้การแสดงผลออกมาทางเอกสารชนิดหนึ่งที่เป็นเครื่องมือที่สำคัญในระดับต้นๆ ของศาสตร์นี้อย่างแผนที่ อย่างไรก็ตามหนังสือเล่มนี้จะเหมาะสำหรับผู้อ่านที่อยู่ในแวดวงวิชาการภูมิศาสตร์ มากกว่าสาขาอื่นเป็นอย่างมาก เพราะเนื่องจากการนำเสนอผ่านการใช้ภาษาของผู้เขียนนั้นได้ทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสนและสงสัยในสิ่งที่ผู้เขียนจะพยายามสื่อในการอธิบายในครั้งนี้ ซึ่งในแวดวงการทางภูมิศาสตร์จะมีการใช้ศัพท์ในอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งภาษาที่ผู้เขียนได้ใช้นั้นได้สร้างความคลุมเครือในการตีความหมายให้แก่ผู้อ่านบางท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้อ่านงานสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์โดยทั่วไปที่อาจจะเกิดความสับสนในเรื่องของคำศัพท์เฉพาะทางที่ผู้เขียนได้พยายามเสนอ ทั้งนี้ผู้เขียนได้มีความพยายามที่จะมุ่งเน้นในการอธิบายในเชิงภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitics) มากกว่าการอธิบายในเชิงภูมิศาสตร์การเมือง (Political Geography) ที่จะให้ความสนใจในเชิงพื้นที่มากกว่าภูมิรัฐศาสตร์ ที่ควรจะเป็นสิ่งที่ปรากฏมากกว่าตามชื่อหนังสือและเนื้อหาที่ผู้เขียนได้พยายามนำเสนอออกมา ทั้งนี้ทฤษฎีต่างๆ และหลักฐานที่ใช้ในการประกอบงานชิ้นนี้เป็นไปในทางที่ดี แต่ผู้เขียนไม่ได้มีการกล่าวถึงแนวคิดโดยพื้นฐานของนักวิชาการที่ตนเองนั้นได้อ้างอิงมา ซึ่งอาจจะทำให้ผู้อ่านโดยทั่วไปไม่เข้าใจถึงแก่นแนวคิดของนักวิชาการท่านนั้นๆ อย่างไรก็ตามหนังสือเล่มนี้ ผู้อ่านควรที่จะมีพื้นฐานทางด้านวิชาการในด้านภูมิศาสตร์ก่อนที่จะเข้ามาอ่านในงานเขียนชิ้นดังกล่าว เพื่อให้เข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนพยายามที่จะนำเสนออย่างถ่องแท้มากที่สุด

ท้ายที่สุดแล้ว ในงานเขียนชิ้นนี้ ผู้เขียนได้มีคุณูปการต่อความพยายามในการสร้างความเข้าใจต่อวิชาภูมิศาสตร์แก่ผู้อ่านให้มองเห็นอีกมุมมองหนึ่งที่ผู้อ่านบางท่านอาจจะไม่ได้มองเห็นไปในเบื้องต้นไปกว่านี้ ตามคนในแวดวงวิชาการทางด้านภูมิศาสตร์

